

Broj:

Sarajevo, 26.11.2020. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 26-11-2020			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-50-1		2281	20

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM

n/r g. Nebojša Radmanović, predsjedavajući

Na osnovu člana 8. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, dostavljam

POSLANIČKU INICIJATIVU

Kojom se traži od nadležnih institucija entiteta, kantona i općina u svim dijelovima Bosne i Hercegovine da ulice, trgove, parkove, škole i druge javne površine i ustanove koje trenutno nose nazive po osobama ili organizacijama koje su u bilo kom trenutku, saradivale, pripadale, ili na drugi način djelovale na strani ili u koordinaciji sa okupacijskim nacističkim ili fašističkim snagama u Drugom svjetskom ratu, odnosno javno podržavale ili opravdavale iste, (sa posebnim osvrtom na nazive navedene u Obrazloženju ispod), zamijene sa imenima osoba iz Bosne i Hercegovine koje su priznate kao Pravednici među narodima od strane Yad Vashem centra (lista u prilogu)¹.

Obrazloženje:

U svim dijelovima Bosne i Hercegovine danas postoje ulice, trgovi, parkovi, škole i druge javne površine koje nose nazive po osobama koje su tokom Drugog svjetskog rata djelovale na strani, saradivale, ili na drugi način bile povezane sa okupacijskim nacističkim ili fašističkim snagama, odnosno koje su javno podržavale ili opravdavale te snage.

Primjeri su brojni: na sramotu cijele Bosne i Hercegovine, svih njenih građana, te pogotovo lokalnih zajednica u kojim se takvi nazivi nalaze, ulice i druge javne površine su nazvane, *inter alia*, po idućim osobama: Mile Budak, Draža Mihailović, Osman Rastoder, Rade Radić, Sulejman Pačariz, Jure Francetić, Mustafa Busuladžić, Lorković-Vokić, Uroš Drenović, Ivo Zelenika Tovarnik, Dragiša Vasić, Avdaga Hasić, Stevan Moljević, Husein Đozo, Đuro Spužević, Muhamed Panda, Rafael Boban, Pavle Đurišić, te mnogim drugim kolaboracionistima.

Istovremeno, iako je 49 osoba iz Bosne i Hercegovine proglašeno Pravednicima među narodima od strane Yad Vashem centra u Jerusalemu², nakon što je bez sumnje utvrđeno da su rizikujući svoje živote spasili svoje sugrađane od sigurne smrti tokom Holokausta, samo po rijetkim su nazvane ulice i druge javne površine u Bosni i Hercegovini.

¹ Lista Pravednika iz Bosne i Hercegovine, <https://www.yadvashem.org/yv/pdf-drupal/bosnia.pdf>.

² Imena Pravednika prema zemlji, <https://www.yadvashem.org/righteous/statistics.html>.

Usvajanjem ove Inicijative, Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine bi poslao poruku cijelom svijetu da osuđuje svaki vid kolaboracionizma sa nacističkim i fašističkim režimima iz Drugog svjetskog rata, uključujući apologete tih režima, te da je, šta više, opredijeljen da oda počast onim osobama iz Bosne i Hercegovine koje su odabrale častan put koji je u tim vremenima bio daleko teži i opasniji.

Prihvatanje Inicijative od strane lokalnih zajednica bi, istovremeno, značajno doprinjelo jačanju kulture suživota, humanizma, demokratskih i drugih evropskih vrijednosti, te bi umnogome odbacilo revizionizam kao neprihvatljiv vid djelovanja u društvu.

Šta više, upravo bi se zamjenom naziva povezanim sa kolaboracionistima sa imenima osoba koje su u najmračnijim trenucima evropske istorije promovisale osnovne ljudske vrijednosti napravila jasna paralela o vrijednostima koje Bosna i Hercegovina, uključujući sve njene administrativne jedinice, baštini.

Primjera radi, nezahvalno je i pokušati dočarati poruku koju bi, primjera radi, Mostar poslao ukoliko bi ulicu koja sada nosi naziv po Juri Francetiću – ustaškom zapovjedniku tzv. Crne legije – zamijenio imenima Franje i Lidije Griner³ koji su – uprkos činjenici da su imali četvero djece – tokom cijelog rata u svojoj kući u Mostaru skrivali djevojčicu Alisu Werdiseim, čiji su roditelji, brat blizanac i baka ubijeni u Holokaustu. Sarajevo, konkretno Općina Novi Grad, bi poslalo istu takvu poruku ako bi ulicu koja trenutno nosi ime Sulejmana Pačariza, komandanta jedinice SS Polizei-Selbstschutz-Regiment Sandschak, nazvalo po porodici Hardaga – Mustafi, Zejnebi, Izetu i Bahriji⁴ – koji su skrivali porodicu Kabilo i spasili ih od sigurne smrti. Bijeljina bi takvu poruku poslala ukoliko bi Trg Draže Mihailovića, četničkog komandanta koji je dokumentovanom saradnjom sa nacistima i ustašama prouzrokovao smrt antifašista i civila svih nacionalnosti u Bosni i Hercegovini, zamijenila imenom Riste Ristića koji je spasio brojne Jevreje Bijeljine od ustaša i nacista⁵.

Identične distinkcije se mogu napraviti između svih iznad navedenih kolaboracionista i Pravednika sa liste Yad Vashema.

Ova Inicijativa ne pokušava preuzeti nadležnosti lokalnih zajednica. Eksplicitno je navedeno da Predstavnički dom traži od tih zajednica da na ovaj način postupe. Do lokalnih zajednica je da taj zahtjev prihvate. I poslanici u Predstavničkom domu i te lokalne zajednice će svojim glasanjem i djelovanjem poslati poruku o vrijednostima koje zagovaraju i sa kojim namjeravaju djelovati prema Evropskoj porodici.

S poštovanjem,

Damir Arnaut

Damir Arnaut
Poslanik u Predstavničkom domu

³ https://righteous.yadvashem.org/?search=griner&searchType=righteous_only&language=en&itemId=4021795&ind=0

⁴ https://righteous.yadvashem.org/?search=hardaga&searchType=righteous_only&language=en&itemId=4021796&ind=0

⁵ https://righteous.yadvashem.org/?search=ristic&searchType=righteous_only&language=en&itemId=4017170&ind=0

Righteous Among the Nations Honored by Yad Vashem by 1 January 2020

BOSNIA

<i>NAME</i>	<i>No</i>	<i>YEAR</i>
Andrejevic, Mirjana	13871	2019
Baric, Nevenka	9319	2001
Besirevic, Zekira	8948.1	2000
Bozic, Marko	3955	1989
Brkic, Andjelka	6920	1996
Eberhardt, Josip & Rozika	6497	1995
Fazlinovic, Hasija & Sulejman	1931	1980
Griner, Franjo & Lidija	5274	1992
Hardaga, Izet & Bachriya	2811.1	1984
Hardaga, Mustafa & Zejneba (Susic)	2811	1984
Hatibovic, Rezak; brother Sulejman	7442	1997
Kapetanovic, Semso; sisters: Esmā, Hasna, Vasva, and mother Sultanija	8924	2001
Komljenovic, Borislav; s. Borjana; m. Ljeposava	6400	1995
Korkut, Dervis & Servet	6323	1994
Latal, Andrija	10891	2006
Milosevic, Vid & brother Mato	7861	1997
Perkusic Gavro	8369	1999
Pozder, Salih	7004	1996
Pozderac, Nuriya & Devleta	12456	2012
Prohic, Avdo & his mother Esmā	13560.1	2017
Prohic, Sabrija & Safeta	13560	2017
Ristic, Risto	6190	1994
Sabanovic, Mevle	13598.1	2019
Sadik, Ahmed	2811.2	1984
Saracevic, Elza & Ferid; ch: Sead, Emira	6117	1994
Sebek (Krajina), Zora	6848	1995
Sober-Dragoje, Roza	8948	2000
Till Adam	6189	1995

P.O.B. 3477 Jerusalem 9103401, Israel
 Tel +972-2-644-3525 | Fax +972-2-644-3743
righteous.nations@yadvashem.org.il
WWW.YADVASHEM.ORG

Remembering the Past, Shaping the Future

Zaffani, Slavko	13169.1	2016
-----------------	---------	------